

УДК 502.171(477.51):355.422(043.2)

Д. О. Величко, студентка
Національний авіаційний університет, Київ

ЕКОСИСТЕМНІ ПОСЛУГИ ВОДНИХ РЕСУРСІВ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Гідрографічна мережа Чернігівської області належить до басейнів великих річок Десна та Дніпро. Водні ресурси області формуються за рахунок атмосферних опадів (місцевий річковий стік, ґрунтова волога, підземні води) і зовнішнього притоку із суміжних територій (транзитні води) та формують складові гідрологічної мережі, а це, зокрема, річки, озера, болота, ставки, водосховища та джерела підземних вод. В басейні річки Десна формується біля 22 % поверхневого стоку р. Дніпро та біля 15 % стоку всіх річок України. По запасам гідрологічних ресурсів Чернігівщина займає одне з перших місць в Україні і є найбільш забезпеченою прісними водами.

Екосистемні послуги водних об'єктів є невід'ємною складовою функціонування багатьох галузей в Чернігівській області і забезпечують ресурсами водне, сільське та лісове господарства, енергетику, рекреацію та туризм, сферу охорони здоров'я, побутові потреби комунального сектору та інші. Так, у центральній частині Чернігівської області поширені джерела мінеральних вод, що мають значний туристичний та рекреаційний потенціал.

І хоча загальне використання водних ресурсів в 2021 році в області зменшилось на 4,2 % в порівнянні з 2020 роком. Останнім часом зростає негативний вплив на водно-болотні екосистеми області, що призводить до значних екологічних та економічних втрат. Так зокрема, відмічають небезпечний вплив на екологічний стан поверхневих вод області, зокрема, це: скиди недостатньо очищених стічних вод внаслідок неефективної роботи каналізаційно-очисних споруд у населених пунктах; засмічення водойм побутовими відходами; забруднення токсичними речовинами транскордонних водотоків та територій воєнних дій; навантаження від впливу зворотних вод в басейні р. Десна. Зокрема, в дев'яти населених пунктах Чернігівської області відведення комунально-побутових стічних вод проводиться на поля фільтрації, які є одним із найбільш застарілих методів очистки стічних вод. В більшості об'єднаних територіальних громадах невірнішим залишається питання вивозу рідких відходів з вигребів та накопичувачів стічних вод. Саме комплексна та об'єктивна оцінка екосистемних послуг водних ресурсів Чернігівщини може забезпечити впровадження платежів, з метою більш сталого управління ресурсами, та прийняття оптимального вибору щодо збалансування вимог економічної ефективності та більш відповідального водокористування в області.

Науковий керівник – А.О. Падун, к.б.н., доцент